

UMEÅ UNIVERSITET

Dnr FS 1.5-1767-25
Ert dnr Ju2025/01907

Justitiedepartementet

Remissyttrande avseende SOU 2025:95 Skärpta villkor för anhöriginvandring

Sammanfattning

Juridiska institutionen vid Umeå universitet avstyrker de förslag som presenteras i betänkandet *SOU 2025:95 Skärpta villkor för anhöriginvandring*. Vår bedömning är att de föreslagna skärpningarna, särskilt avseende förlängda väntetider och skärpta försörjningskrav, är oproportionerliga och strider mot grundläggande mänskliga rättigheter som Sverige har förbundit sig att respektera. Detta gäller bland annat rätten till familjeliv enligt internationella konventioner samt bestämmelserna i barnkonventionen.

Sammanfattningsvis riskerar förslagen att försvaga rättigheterna för skyddsbehövande och urholka skyddet för familjelivet, då rätten till återförening reduceras till enbart en möjlighet snarare än en garanti. Vidare medför förslagen en differentiering av skyddsbehov som inte är förenlig med Sveriges internationella åtaganden.

Allmänna synpunkter

Juridiska institutionen vill betona att, med hänsyn till det intensifierade reformarbetet på migrationsområdet, är det av största vikt att utredningsförslagen bedöms i ett samlat perspektiv. Detta är särskilt viktigt med tanke på syftet med det aktuella förslaget, som uppges vara att skapa en ändamålsenlig lagstiftning och möjliggöra en förutsebarhet kring de samlade konsekvenserna av förslagen. För att uppnå detta krävs att alla lagstiftningsåtgärder integreras i ett system av koherenta bestämmelser.

Syftet med förslaget anges vara att införa en restriktiv reglering av anhöriginvandring. Det framgår dock inte varför ett sådant behov av restriktion föreligger, vilket gör att grunden för dessa förslag ifrågasätts. Även den typ av direktiv som ligger till grund för förslaget, och som inte inkluderar en utredning av behovet av lagändring, ifrågasätts starkt.

UMEÅ UNIVERSITET

Dnr FS 1.5-1767-25
Ert dnr Ju2025/01907

Krav för att vara anknytningsperson (avsnitt 3.1)

Juridiska institutionen avstyrker särskilt förslaget om en obligatorisk väntetid om två år innan ansökan om familjeåterförening får lämnas in. Förslaget är problematiskt i förhållande till internationella åtaganden och svensk lagstiftning om att beakta barnets bästa (Barnkonventionen artikel 3) samt dess rätt att inte separeras från sina föräldrar (Barnkonventionen artikel 9). Den sammanlagda separationstiden riskerar att bli mycket lång, vilket är särskilt skadligt för barn. Det föreligger en reell risk att barnet hinna uppnå vuxen ålder under väntetiden, vilket i praktiken omöjliggör återförening. Långvarig separation medför dessutom psykosocial stress och osäkerhet, vilket kan antas skada barnet och försvåra dess integration.

Utökade försörjningskrav och begränsning av undantag (avsnitt 3.5)

Vidare avstyrker institutionen förslaget om att utöka försörjningskraven och införa dem som huvudregel även vid förlängning av uppehållstillstånd. De skärpta kraven riskerar att få oproportionerligt negativa konsekvenser för möjligheten till ett fungerande familjeliv, särskilt för kvinnor. Eftersom kvinnor generellt har lägre inkomster och möter större hinder på arbetsmarknaden, slår försörjningskravet särskilt hårt mot familjer där anknytningspersonen är kvinna. Detta hotar den stabilitet som är nödvändig för ett fungerande familjeliv och underminerar jämställdhetsmålen. Förslaget skapar oöverstigliga hinder för etablerade familjer och bidrar till en permanent osäkerhet som motverkar integration.

Slutligen innebär förändringarna av försörjningskravet att arbetskraftsinvandrare får lättare att uppfylla kraven jämfört med personer med uppehållstillstånd på grund av skyddsbehov. Detta medför en betydande risk att flyktingar och andra skyddsbehövande hindras från att utöva sin rätt till återförening, trots föreslagna undantag. Att skyddsbehövande får sämre förutsättningar att återförenas med sin familj strider mot principen om likvärdigt skydd för utsatta individer och äventyrar Sveriges internationella åtaganden.

Juridiska institutionen vid Umeå universitet har berett remissyttrande över betänkandet SOU 2025:95 Skärpta villkor för anhöriginvandring. Remissvaret har utarbetats av universitetslektor Karin Åström.

Dnr FS 1.5-1767-25
Ert dnr Ju2025/01907

I ärendet har dekan Ulrika Haake, samhällsvetenskaplig fakultet, fattat beslut. Fakultetssamordnare Åsa P. Isaksson har varit föredragande.

Ulrika Haake
Dekan

Åsa P. Isaksson
Fakultetssamordnare